

KIÁLLÍTÁSOK.

Gróf Nákó Kálmánné Az Iparművészeti Múzeum üvegfedeles nagy ter-

mében posthumus-kiállítás nyílt meg március hó 23-án, amelyet egy artisztikus dolgokhoz finoman értő főúr, Nákó Sándor gróf rendezett, kegyelettel és talán kötelességből a nagyanyja, Nákó Kálmánné, másképen: Bertha grófnő iránt, akiről csupán most, utólag tudja meg a nyilvánosság, hogy szalonja falai közt Liszt, Lenbach és Makarthishoz hasonló nagyok barátkoztak és hogy a grófnő maga is örömét lelte a saját stúdiumaiban, festett, képeket csinált, az akkori idők, helyesebben a bécsi akadémiai előírt felfogás szerint. Nem tartozik ide, hogy megállapítani próbáljuk e képek művészi fajsúlyát, hogy behelyezkedve készítésük idejének nézőpontjába, keressük: vajjon mennyiben lehetnek számottevők. Mi csak az intenció nemességét látjuk és becsüljük, amely egy darab kultúrát hozott a mai szemlélők elé abból az időből, amikor tudvalevőleg nem voltunk bővíben az olyfajta arisztokratáknak, mint aminő Nákó grófné volt. A kiállítás keretébe régi gobelinek, vázák és egyéb jól összeválogatott iparművészeti holmi illeszkedett a képanyaghoz, amelynek minden darabja nobiles vallomás formájában mondta, hogy szerzőjük szépen és nem hiába élt.

Nemzetközi gyermekművészeti kiállítás

rendezését készíti elő dr. Bárczy István sz. főv. tanácsos elnöklése mellett alakult bizottság. A kiállítást 1907. év őszére

tervezik. Főbb csoportjai lesznek: a gyermekek ösztön-szerű rajzai, elemi iskolai rajztanítás, kézimunka (slöjd), szemléltető képek és tárgyak, képes könyvek, gyermek-játékok, zene, iskolák és gyermekszobák felszerelése. A kiállításra szóló felhívásokat még ez év tavaszán küldik szét. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 10.000 koronát bocsátott a bizottság rendelkezésére. A kiállítással kapcsolatosan sorsjátékot terveznek, amelyen hazai gyermek-játékszereket sorsolnak ki.

Beplinj. Kerti építészeti kiállítás készül 1907-re Berlinben, amely a többi között a házi kertek minden fajtáját is fel-

tünteteti majd és az ilyeneknek művészi elrendezésére irányuló törekvéseket megindítani törekszik.

Kopenhága. Kopenhágában az iparművészeti múzeumban régi könyvtáblák gazdag gyűjteménye van közszemlére kitéve, amely a könyvkötéseknek a 15—19. század közepéig terjedő idejére jó áttekintést nyújt.

London. A londoni Whitechapel Art Galleryben, az angolok új nép-kiállítási csarnokában, ahol évenként többször, előadásokkal és bemutatásokkal rendeznek kiállításokat, a f. év őszén zsidó műkiállítás lesz. Ugyancsak Londonban, a Guildhallban 1906 tavaszára, a XIX. századi belga művészetnek jelenét és múltját felölelő — retrospectív — kiállítás készül.

Milánó. A milánói nemzetközi kiállítás megnyitását véglegesen április hó 21-ére tűzték ki. A kiállításnak ugyan csak csekély része készülhet el erre az időpontra, mindamellett nagy pompával tartják meg a megnyitó ünnepségeket. A magyar iparművészeti csoportnak előkészítése szépen halad, s valószínű, hogy április hó végére az egész csoport készen lesz, ami a többi csoportok jórésznél úgyszólván ki van zárva. A kiállítás anyagát 2—3 szobaberendezés kivételével már elszállították Milánóba. A napokban küldték az iparoktatási csoportnak több vaggont elfoglaló kiállítási tárgyait. Utóbbiak egy része — a keresk. minisztérium főhatósága alatt levő ipariskolák iparművészeti készítményei — elküldés előtt láthatók voltak a technológiai iparmúzeumban, ahol Vörös László kereskedelemügyi miniszter azokat meg is tekintette. Március hó 20-án Sztéryny József keresk. minisztériumi államtitkár Milánóban járt, hogy a kiállítás előkészítő munkálatainak haladásáról meggyőződjenek. Kiséretében volt Fittler Kamill, a kiállítás műszaki igazgatója. Állandóan Milánóban tartózkodik már a magyar osztály megbízottja, dr. Czákó Elemér, a műszaki és művészi munkák vezetése végett Milánóban vannak Faragó Ödön és Maróthi R. Géza

tanárok és Fischer József műépítész. A rendezési munkálatban részt vesznek az orsz. minta-rajziskola és rajztanárképző részéről Nádler Róbert, az orsz. iparművészeti iskola részéről Mátrai L. György, az orsz. főv. iparrajziskola részéről pedig Vasadi Ferenc tanárok. Kriesch Aladár és Nagy Sándor festőművészek pedig a tervük nyomán készülő interieurök rendezése végett utaznak Milánóba.

A milánói kiállítás nemzetközi jurije.

Az 1906. évi milánói kiállítás igazgatósága a napokban küldötte meg a kiállítás magyar osztályának a kiállítási jury-szabályzatot. E szerint a jury három fokozatban fog működni, ú. m. csoport-jury, osztályjury és jurytanács.

A csoportjury rendes tagjainak számát a végrehajtó-bizottság állapítja meg; e szám ötnél kevesebb nem lehet, legfeljebb azonban negyven kiállítóra jutván egy-egy jurytag. A kiállításon résztvevő egyes nemzetekre nézve a megosztás akként történik, hogy minden egyes nemzet e juryben az elfoglalt terület, kiállítóinak száma s kiállításának jelentősége arányában legyen képviselve.

A csoportjury olasz tagjait a végrehajtó-bizottság, külföldi tagjait pedig az illető állam kormánybiztosa nevezi ki. A végrehajtó-bizottság, ha szükségesnek tartja, a csoportjurykbe pótagokat nevezhet ki, a fent említett arányban és módon. A pótagok száma a rendes tagok felének számát meg nem haladhatja.

Minden egyes csoportjury saját kebeléből egy elnököt, egy alelnököt s egy titkár-előadót választ, kik a tisztikart képezik. A jury szakértőket is meghívhat, azok azonban csak tanácskozási joggal bírnak.

A csoportjuryk tisztikara együttesen alkotja az osztályjuryt, mely saját kebeléből ismét egy elnököt, egy alelnököt s egy titkár-előadót választ, kik az osztályjury tisztikarát alkotják. Az elnöknek és alelnöknek két különböző nemzethez kell tartozni, csupán a titkár-előadónak kell olasz honosnak lennie.

A jurytanács huszonkét tagból áll, kik a csoportjuryken kívül álló személyek közül veendőek. A végrehajtó-bizottság minden egyes nemzet részére annyi tagsági helyet jelöl ki, amennyi az illető nemzetbeli kiállítók számának s kiállításuk jelentőségének megfelel.

Köteles azonban minden egyes osztályban, amelybe a jury céljából beiratkozik, felvételi díjat fizetni. E beiratkozásnak 1906. évi március hó vége előtt kell megtörténnie.

A megítélt oklevelek a végrehajtó-bizottság elnökének és vezértitkárának, úgyszintén a jurytanács elnökének és vezértitkárának aláírásával láttatnak el.

A jury működésére vonatkozó főbb rendelkezések a következők:

A csoportjuryk munkálataikat legkésőbb 1906. évi július hó 1-én kötelesek megkezdeni; működésükről szóló

jelentéseiket pedig legkésőbb 1906. évi július hó 20-án tartoznak az osztályjury elé terjeszteni.

Az osztályjuryk jelentései legkésőbb 1906. évi augusztus hó 5-én terjesztendőek a jurytanács elé.

A jurytanács pedig legkésőbb 1906. évi augusztus hó végén mutatja be a végrehajtó-bizottság elnökének a kintüntetések teljes és végleges jegyzékét.

A végrehajtó-bizottság a kintüntetések hivatalos jegyzékét 1906. évi szeptember hó 15-én teszi közzé.

A kintüntetések ünnepélyes kihirdetése a kiállítás bezárása előtt az ünnepélyek csarnokában fog megtörténni.

Az oklevelek ezután kerülnek kiosztásra és pedig a végrehajtó-bizottság által megállapítandó határidőben és módozatok mellett.

A csoportjuryk főosztályai:

Szárazföldi közlekedési osztály.

Tengeri és folyamközlekedési osztály.

Közjóléti osztály. (Providenza.)

Műipari osztály. (L'Arte decorativa.)

Ipari munkacsarnok osztálya. (Galleria del lavoro per le arti industriali.)

Halászati osztály.

Mezőgazdasági osztály.

Közegészségügyi osztály.

Időleges kiállítások.

A jurytanács olasz tagjait a végrehajtó-bizottság, külföldi tagjait pedig a végrehajtó-bizottság által megállapított számban az illető állam kormánybiztosa nevezi ki.

A jurytanács tiszteletbeli elnöke a földművelés-, kereskedelem és iparügyi miniszter. Elnökét és főtítkárákat a végrehajtó-bizottság nevezi ki; alelnökeit pedig a jurytanács a szükséghez képest választja.

A juryk lehetőleg a kiállítás megnyitása előtt nevezendők ki.

A nemzetközi jury a következő kintüntetéseket ítélheti meg:

1. Nagydíj-oklevél (diplomi di gran premio);
2. díszoklevél (diplomi d'onore);
3. aranyérem-oklevél (diplomi di medaglia d'oro);
4. ezüstérem-oklevél (diplomi di medaglia di argento);
5. bronzérem-oklevél (diplomi di medaglia di bronzo);
6. elismerő oklevél (diplomi di menzione onorevole);
7. érdem- és közreműködői oklevél (diplomi di benemerenda e di collaborazione).

A nagydíj-oklevél, a díszoklevél, az érme oklevelei és az elismerő oklevél a kiállítók ipari, kereskedelmi, tudományos vagy emberbaráti érdemeinek elismeréséül ítéltetnek meg.

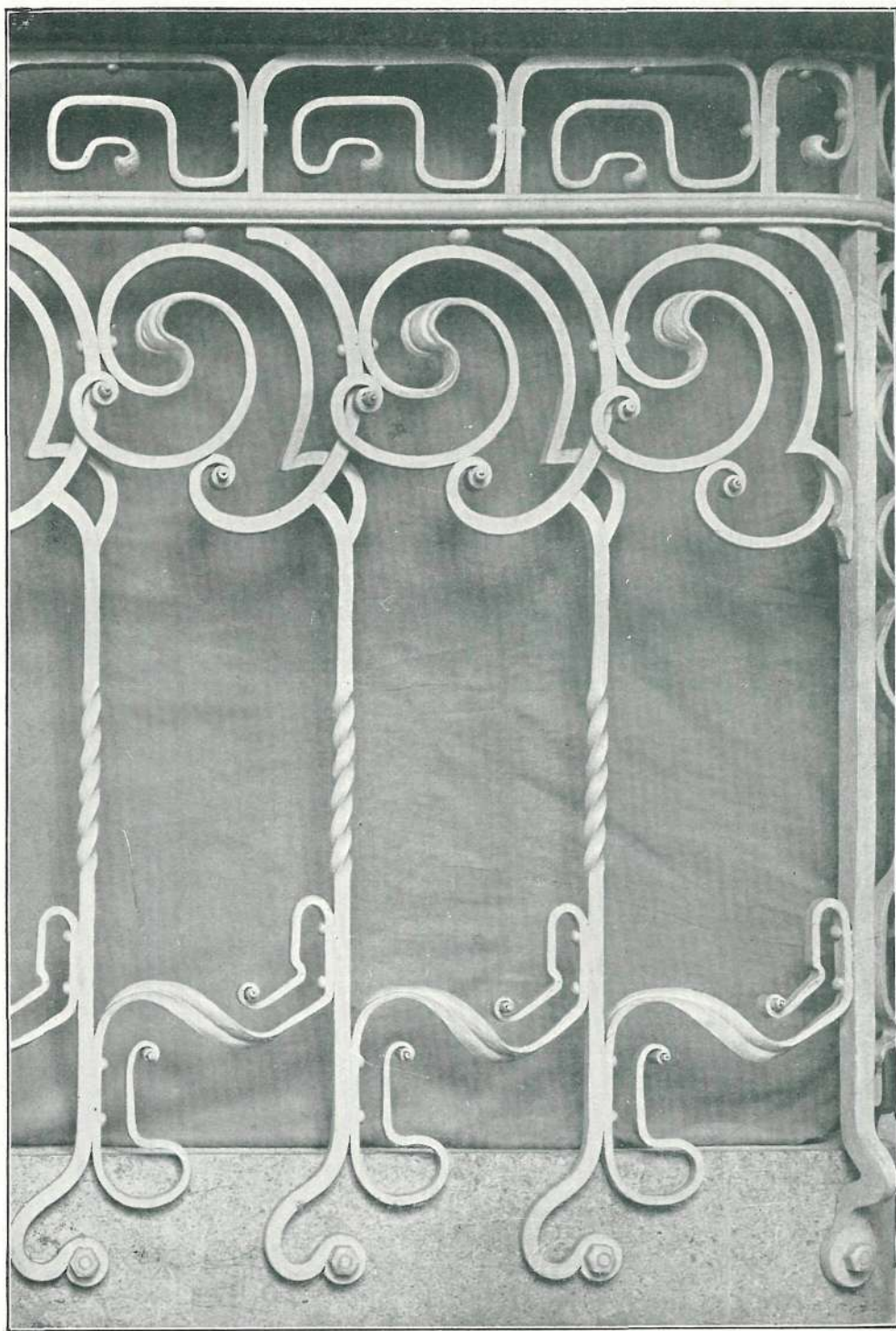
Az érdemoklevél oly egyéneknek vagy testületeknek ítéltetik meg, kik közreműködésükkel a kiállítás sikerét előmozdították.

A közreműködői oklevél oly személyeknek ítéltetik meg, kik e jury által kintüntetett kiállítási tárgy előállításánál közreműködtek.

A kintüntetések tekintetében versenyen kívül (fuori concorso) helyeztetnek:

1. Mindazon kiállítók, kik ez iránt 1906. évi március hó 1-je előtt írásban a végrehajtó-bizottsághoz for-

107

107. LÉPCSŐKORLÁT
KOVÁCSOLT VASBÓL.

TERVEZTE GYÖRGYI GÉZA.
KÉSZÍTETTE JUNGFER GYULA.

Orsz. Ráth György-múzeum.

101

19

108. SZÖVÖTT FALISZÖNYEG.

TERVETZE LAKATOS ARTUR.
KÉSZÍTETTE KOVÁLSZKY SAROLTA
(NÉMET ELEMÉR).

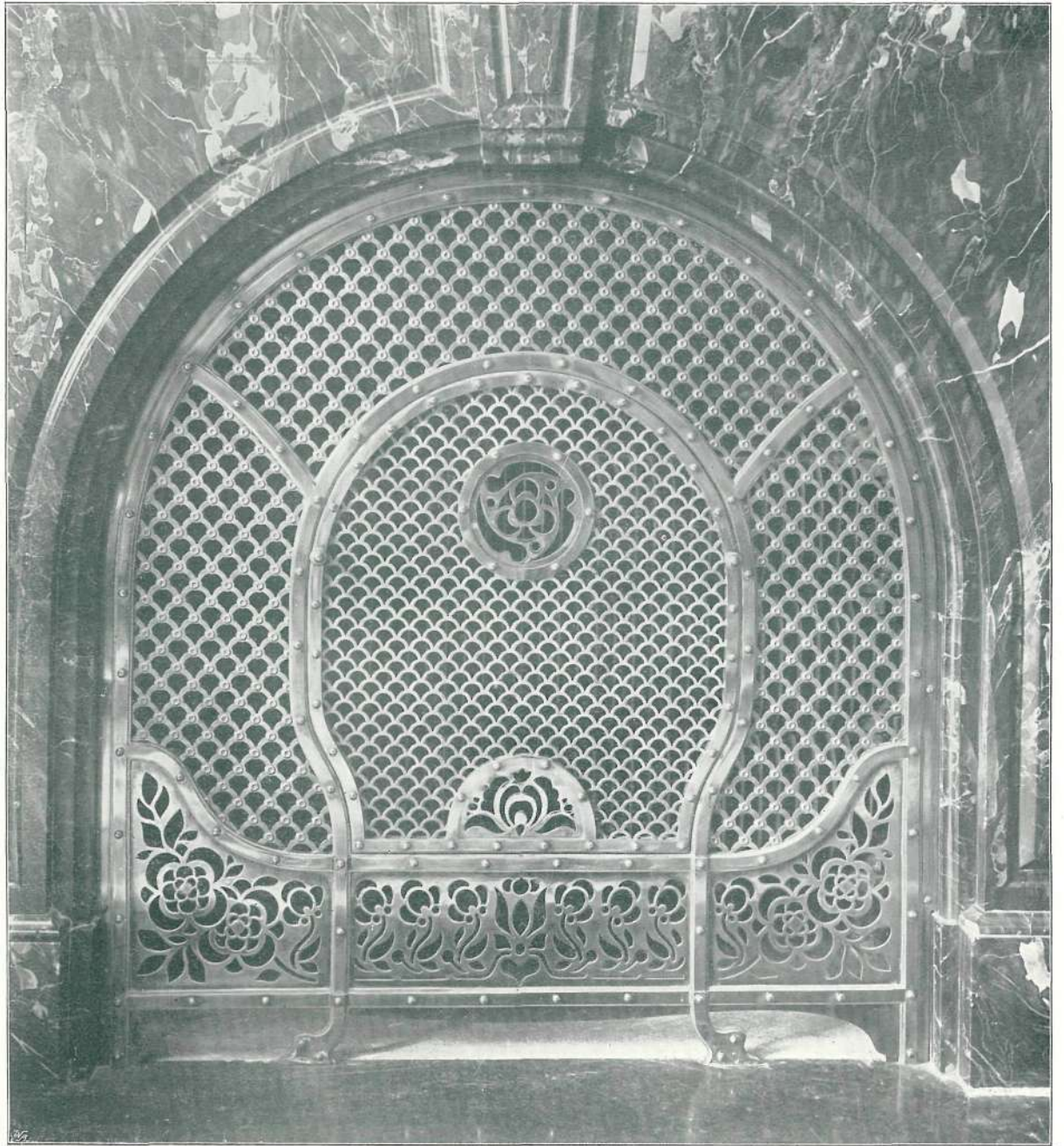

109. SZÖVÖTT FALISZÖNYEG.

TERVEZTE LAKATOS ARTUR.
KÉSZÍTETTE KOVÁLSZKY SAROLTA
(NÉMET ELEMÉR).

110. KANDALLÓRÁCS.
SÁRGARÉZ.

TERVEZTE GYÖRGYI GÉZA.
KÉSZITETTE LUDVIG EDE.

Orsz. Ráth György-múzeum.

dulnak és akik már valamely előző hivatalos nemzetközi kiállításon versenyen kívül álltak vagy a legmagasabbfokú kiállítási kitüntetést nyerték el;

2. minden jury-tag;

3. minden magántársaság, melynek igazgatója vagy tisztviselője azon osztály jurytagja, amely osztályban az illető társaság kiállít.

A szakértőkül meghívott kiállítók csakis azon csoport tekintetében helyeztetnek versenyen kívül, amely csoport juryjében mint szakértők működnek.

Azon kiállítók, kik több csoportban állítanak ki, egy-egy csoportban csakis egy kitüntetést nyerhetnek.

A kollektív (gyűjteményes) kiállítás csakis egy kitüntetést kaphat, de ha több név alatt szerepel, akkor valamennyi résztvevő megkapja az összes neveket felsoroló kollektív oklevél másolatát.

Ha azonban a gyűjteményes kiállításban képviselt cégek mint kiállítók szabályszerűen beíratk a felvételi díjat lefizették, egyenként és személyesen is nyerhetnek kitüntetést.

Azon kiállító, ki valamely osztályban oly termékeket mutat be, melyek több osztály keretébe tartoznak, e termékeket minden illető csoportjury bírálata alá bocsáthatja és e célból mindazon osztályokba köteles beíratkozni, melyeknek keretébe a kiállítási tárgy tartozik.

Nürnberg. Nürnbergben bajor jubileumi orsz. kiállítást rendeznek, Nürnbergnek Bajorországhoz való tartozása 100-ik évfordulója ünnepére. A kiállítás 1906. évi májustól októberig fog tartani.

Páris. A párisi „Gaulois“ nemzetközi versenyt rendez, amelyben nők művészi alkotásai versenyezhetnek a babéért. A kiállításon több magyar nő is vesz részt. Megnyitása Párisban.

Svájc. Svájcban, Biel-ben (berni karton) április havában lakás-kiállítás lesz. Különleges célzata a kiállításnak az, hogy az odavaló népies építészeti formáknak a középosztály igényeihez és kényelméhez való alkalmazhatósága nyilvánvalóvá tétessék. Igen természetes tehát, hogy valamennyi kiállítási tárgynak odavaló készítménynek kell lenni.

Zürich. A zürichi iparművészeti múzeum az év végére egy a finn díszítő művészetet felölelő kiállítást készít elő.

KÜLFÖLD.

A Francia képzőművészeti budget

1906-ra úgy mint minden esztendőben, most is sok érdekeset tartalmaz. Néhány adatot felsorolunk belőle. A francia állam évente egy millió frankot fordít műtárgyak vásárlására; ennek háromnegyed részét megrendelésekre, s egy-negyed részét kiállítási vásárlásokra fordítják. A kiadott milliót azonban nem egészen azért adják, amiért kellene. Részint a politika, részint a művészeti intézmények természete folytán az állam inkább a régibb nyomokon haladó művészetet (akadémiákon) s az újat csak nagyon kis mértékben pártolja. A budget-nek évről-évre nyilvánuló kívánsága a modern múzeum építése. De erre az 1906. évi budget sem talált megoldást és költségfedezetet.

A brüsszeli díszítő-művészeti múzeumban

most helyezik el azt a maga nemében kiváló és páratlan japáni gyűjteményt, amelyet Michotte úr ajándékozott a múzeumnak. A gyűjteményben körülbelül 7000 db bronz-, fém-, faragott fa-, agyag- és porcellán-, elefántcsonttárgy, fésű, kés, nyomat stb. van. Csak a nyomatoknak száma ca. 4500! Ez a gyűjtemény az ottani ókori gyűjteménnyel együtt most Brüsszelnek egyik legkiválóbb látnivalója lesz.

Hollandia műemlékeinek fenntartására évenként (most 1906-ra) közel 100,000 hollandus forintot áldoz. Ebből az összegből városainak templomait, nevezetes városházait és egyéb épületeit restauráltatja. Az amsterdami Rembrandt-házat Amsterdam városa veszi meg.

Segantininek síremlékét készítője, Bistolfi befejezte; a milánói kiállításon látható lesz, onnan aztán utolsó helyére, Malajába kerül.

Grafikai társaság van alakulóban Berlinben. Célja a művészettörténeti kutatás lenne. Régi nyomatoknak, főleg a csak mint unikumok szereplő lapoknak ismeretessé, közkinccsé tétele lenne egyik főadata. Figyel-